

A n e t r æ e t

Nr.3 / aug. 2014

ISSN: 1603 – 0281

Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening

Indhold

Side 3

- Referat,

Side 6

- Vedr. født & døde,
- Jens Mogensen Kjølbers rejse til Utah,

Side 12

- En historie fra kirkebogen,

Side 16

- Bornholmere udsat for Clearingmord,

Side 18

- Selvhjælps slægtsforskerdag,

Side 19

- Konkurrencen,

Bagsiden

- Bestyrelsen,

Tillæget:

- Programmet 2014-2015

Kære medlemmer!

Så er sommeren ved at være over og vi skal atter til at trække i arbejdstøjet og have gang i foreningens aktiviteter.

Dette års program ser anderledes ud i år end de har gjort tidligere. Vi har helt fjernet arkivdagene, da der var flere fra bestyrelsen end der var medlemmer som mødte frem til disse møder. Vi har i år erstattet disse dage med 2 slægtsforskerdage, en her i efteråret, og en til foråret, så håber jeg at medlemmerne vil støtte op om dette, og vi så kan få en fast tradition med afholdelse af sådanne møder.

Redaktør & Formand Hans Ressel

Dato	Program – Husk at sætte kryds i din kalenderen
Lør. d. 30.08- 2014	Bustur på Bornholm
Lør. d. 13.09-2014	Guidet gåtur i Vestermarie Plantage.
Tir. d. 16.09-2014	150 året for de voldsomme begivenheder 1864
Lør. d. 04.10-2014	Family search.
Lør. d. 25.10-2014	Selvhjælps slægtsforskerdag:
Lør. d. 15.11-2014	Med straf skal land trynes & om livet og døden på galgebakkerne.
Lør. d. 06.12-2014	Julehygge

Forsidebillede: Besøg i venskabsforeningen i Karlskrona. Se referat side 3

➤ Referater

Tur til Karlskrona.

Vi mødtes ved Bornholms Bibliotek kl. 05.30. og kørte derfra kl. 05.50.

Vi var 41 slægtsforskere som var med på turen. Da vi tog hjemmefra var vejret overskyet.

Vi havde en dejlig tur med Leonora Christina. Vi fik en god morgen buffet. Vores chauffør var Jan Ole, ham selv, han er en hyggelig fyr.

Vi ankom ca. kl. 08.00. til Ystad, derfra var der ca. 200 km. til Karlskrona.

Vi havde en pause i Fjälkinge, hvor Jan Ole gav en tår kaffe og vi kunne komme på toilet. Man skulle bare lige huske, at det kostede 5 sv.kr. at komme på toiletet.

Da vi ankom til Karlskrona blev vi budt velkommen af Katarina Möller fra Blekinge slægtsforskerforening og derefter var vi inde og se Amiralitetskyrkan

Ulrica Pia, som blev indviet d. 20. september 1685. Den er utrolig smuk og velbevaret. Der er gamle våbenskjolde på væggene, de er utrolig dekorative. Der er endnu 238 kister, forvaret i 23 gravkamre under kirkegulvet, der må have lugtet grimt om sommeren dengang.

Uden for kirken står Gubben Rosenbom, fattiggubben. Løft på hatten og giv en skærv mønt, til de fattige.

Derefter tog vi til Folkets Hus, hvor vi spiste vores medbragte madpakker og fik kaffe af Migrations Centrets personale.

Vi fik en utrolig god modtagelse af Slægt forskerforeningen, de stod virkelig på pinde for os. Det vil jeg takke for.

Katarina Møller fortalte om deres Immigration Records. Hun startede med at fortælle os, hvad de havde om Bornholm i deres forenings optegnelser. De afleverede et USB-flashdrev med alle de fundne data.

Næste punkt på programmet var at Björn Pettersson tog ordet og talte om svensk Migration centrets arbejde i Karlskrona. Bjørn fortalte mig om, hvordan det er, når de scanner "analog" materialer såsom Hans-Jürgen

Schmitz har samlet om udvandring til Tyskland.

Deres næste gæst var projektkoordinator Lars Hansson fra det svenske Migration Center, som talte om EmiWeb, en web-baseret arkiv af indvandring og udvandring til og fra Skandinavien. På deres hjemmeside www.emiweb.eu der under udstillingen blev set, som omfatter alle de forskellige erhverv, som vores svenskere afholdt.

Lars informerede også om de visioner, Swedish Migration Centret har og besvaret flere spørgsmål.

Elisabeth Thorsell rejste helt fra Stockholm til Karlskrona bare for vores skyld, og hun har forsket i over 30 år. Hendes speciale er svenskere som emigrerede til Amerika. Hun tager gerne turen en gang om året til USA. En stor tak til Elisabeth.

Så fik vi nogle hjemmesider som vi kunne bruge.

www.etgenealogy.se

HenningBender.Dk. Han bor i Snogebæk.

Emigranten Populær.

Stevemorse.org.

Deathindexes.com.

Det var virkelig interessant, at se hvordan de arbejdede med slægts forskning.

ning. Bl.a. med udvandring af sven- skere til Bornholm og indvandring fra Bornholm til Sverige.

Så gik turen hjemad i dejligt solskin, vi talte om hvad vi havde oplevet i Karls- krona. Flere af os syntes, at det var en oplevelse værd.

Vi havde en pause igen i Fjälkinge på turen hjemad, så vi kunne strække be- nene.

Vi var enige om, at det var godt, at der var bestilt mad til os om bord på fær- gen, for der var mange som skulle med færgen til Bornholm. Men ak, der var sket en fejl, der var ikke bestilt noget. Men det blev løst af vores gode chauffør Jan Ole og purseren om bord. Vi fik mad alligevel, det var dejligt. Det viser, at vi bare er mennesker, så der sker fejl engang imellem.

Tak for en god og dejlig tur. Har nydt den.

Lene Rasmussen.

----- 0 0 0 -----

➤ BSLF Nordsjælland

Intet

----- 0 0 0 -----

➤ BSLF Greve

Intet

----- 0 0 0 -----

➤ Nyheder samlet siden sidste blad.

Nyt design til Dansk Demografisk Da- tabase

Dansk Demografisk Database har fået et nyt og ensartet udseende og naviga- tion på alle sider. Det nye design for- midler klart, at der er tale om en fælles portal til samlingen af søgbare, indta- stede kilder. Det bliver fremover let at anvende og søge på alle platforme - PC, tablet og smartphone - fordi siderne automatisk tilpasser sig.

----- 0 0 0 -----

➤ **Vedr. Fødte og Døde liste fra Lill-May Didriksen**

Jeg vil hermed gerne sende et STORT tak til Lill-May for den mulighed, vi som slægtsforskere har fået, til at kunne finde oplysninger om vores aner.

Dette er et *utroligt* stykke frivilligt arbejde, hun som ene "mand" har påtaget sig i gennem årene – 25 år -. Dette har jeg utrolig stor respekt for og jeg benytter denne mulighed ofte.

Selv bidrager jeg gerne med at sende oplysninger til Lill-May om de personer, jeg har fundet og som ikke var nævnt i databasen. Hvis jeg i min søgen i kirkebøgerne støder på en "bornholmer" noterer jeg det straks ned og dette vil jeg da håbe at andre også bidrager med.

Jeg håber at man fra slægtsforskningsforeningens side har givet Lill-May en stor anerkendelse for sin store indsats.

Så jeg slutter med endnu en gang at sige *mange* tak til Lill-May.

Hilsen Pia Nielsen

medl.nr. 886.10

Redaktøren beklager at denne artikel skulle have været bragt i november bladet men er beklagelig vis smuttet ud.

Med venlig hilsen Hans Ressel

- - - - - O O O - - - - -

➤ **JENS MOGENSEN KJØL- LERS REJSE TIL UTAH** **Del 1 til Liverpool**

Opbruddet og rejsen til København.

Jens og Karen delte sammen med mange af de danske LDS'ere længslen efter at emigrere til Zion. (Utah f. a.). Mindst 3 faktorer influerede på denne beslutning. Kirkeledere opmuntrede til samling i Zion; en generel ånd om samling er bevist af det store antal af danske LDS'ere, som gjorde det; og der var et element af religiøs forfølgelse i Danmark på den tid, som også ramte Jens og Karen.

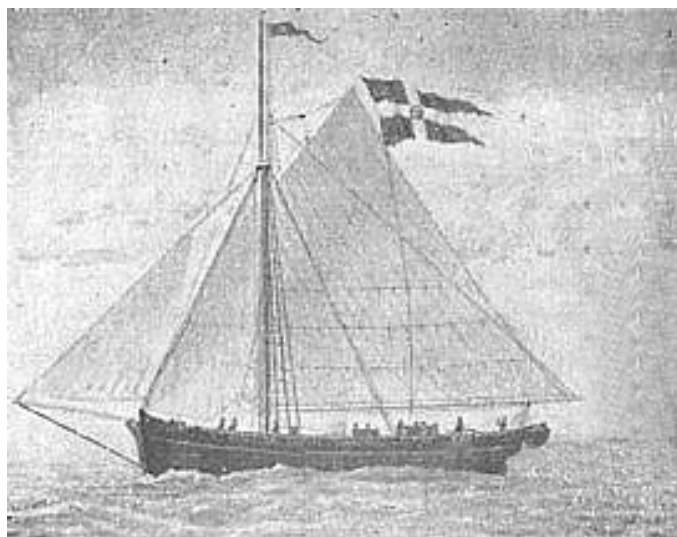
Vi kan ikke vide, hvordan disse faktorer influerede Jens og Karen, men de bestemte sig for at emigrere til Zion. Den beslutning krævede, at de solgte alt, det de kunne uden hensyn til hvad de kunne for det, for at få tilstrækkelige midler til afholdelsen af udgifterne til rejsen til Amerika. 5. december 1853 forlod Jens, Karen og de 2 børn, Theodor og Annine, Vestermarie for USA på deres træk til Zion.

De rejste fra Vestermarie sammen med følgende 3 familier:

1) Hans L. Munch 32 år, Kristine Olsen 26 år og Lauritz P. Munch ¼ år.

2) Jørgen Jørgensen 41 år, Karen Kir. Andersdatter 44 år, Caroline Kir. Olsen 18 år, Signe K. Jørgensen 16 år, Ane M. Jørgensen 12 år, Lauritz P. Jørgensen 10 år, Thea I. E. Jørgensen 6 år og Jørgen P. Jørgensen 3 år.

3) Jens Ipsen 30 år, Kathrine E. Andersdatter 36 år, Caroline E. Kir. Nielsen 15 år, Elisabeth A. Nielsen 13 år, Hansine K. Nielsen 10 år, Hans P. Nielsen 8 år, Jens P. Ipsen 6 år, Ane K. Ipsen 4 år og Katrine E. Ipsen 1 år.

Rejsen til København må være foregået med en postjagt på den tid af året, idet postdamperen kun sejlede i sommerhalvåret. Det kan have været en drøj tur i en december måned! Her sluttede de sig til andre LDS'ere fra hele landet og missionærledere fra LDS organiserede dem i grupper under mere erfarne ledere til den lange tur.

København til Liverpool

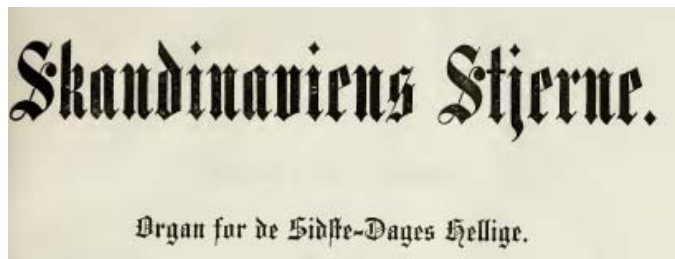
De følgende beretninger relaterer til Jens og Karens emigrationsgruppe. 5)

En hel del af de nylig døbte konvertitter i Danmark besad betydelige midler, og da modet for emigration til Amerika var almen i alle grene af Kirken i hele Missionen, gjorde de velbjergede næsten øjeblikkelig foranstaltning til at sælge deres besiddelser og vandre til Zion.

De uophørlige forfølgelser som var almindelige imod medlemmerne af Kirken i næsten alle dele af landet, forøgede også længslen efter at emigrere, og hellere end at vente, foretrak en del at sælge deres hjem til halv pris, hvis de ved at gøre det, kunne få de nødvendige midler til at afholde udgifterne til rejsen.

Under disse omstændigheder manifesterede ånden af broderkærlighed sig i sin bedste form. Under dens Guddommelige indflydelse huskede de rige LDS'ere deres fæller i religionen og udstrakte til dem den materielle hjælp og bistand som altid karakteriserede Guds LDS'ere. På denne måde blev hundrede af de fattige, hvis chancer for at emigrere til Zion, med hjælp af deres egne midler, næsten var udenfor rimelige forventninger, hjulpet af deres mere velhavende brødre. Gennem spalterne

i "Skandinaviens Stjerne", Kirkens organ i Skandinavien, blev der givet letfattede og nøjagtige instruktioner til emigranterne, som næsten alle var ubekendte med en rejses hændelser.

Det er en kendsgerning, at der var mange iblandt dem, som i løbet af deres foregående oplevelser i livet, aldrig havde haft lejlighed til at gå længere fra deres hjem end til den nærmeste markeds by.

Det var derfor ikke nogen let opgave, for de ældste fra de forskellige grene og konferencer i Missionen, at planlægge og arrangere alting for emigranterne og byrden hvilede tungt særlig på de præsiderende brødre i København, hvor hovedkvarteret for Missionen var lokaliseret.

I sidste del af december 1853 lykkedes det imidlertid præsident John Van Cott at slutte de nødvendige kontrakter for transport, etc. og om eftermiddagen 22. december 1853 afsejlede sæsonens første, som også var det tredje emigrantselskab fra Skandinavien (301 sjæle), fra København, om bord på

damperen "Slesvig" under ledelse af Christian J. Larsen. Han var blevet løst fra sin aftale i Norge og havde fået tilladelse til at emigrere til Zion.

En stor skare havde samlet sig på kajen i København for at overvære afsejlingen af "Mormonerne" og en hel del bitterhed og nag blev vist. Præsident John Van Cott fulgte med emigranterne så langt som til England og under hans fravær fra Skandinavien, tog ældste Peter O. Hansen midlertidig ledelsen af Missionen.

De sejlede over Østersøen til Kiel, herfra med tog via Elmshorn til Glückstadt ved Elben, videre med damper til Hull og endelig til Liverpool med tog, som de nåede sikkert 28. december.

En medpassager fra København, Mads Frederick Theobald Christensen, 6) beskriver rejsen over vandet til Kiel.

" 20. december 1853 gik vi om bord i damperen, som forlod København sent om eftermiddagen. Vi sejlede tværs over Østersøen den nat og ankom til Kiel næste morgen. Skibet var ikke stort, men bølgerne på søen var og vi rullede betydeligt, så mange var søsyge".

Hans videre kommentarer til rejsen fra Glückstadt til Hull. "Vi krydsede Nord-søen med damper og ankom sikkert til Hull efter en noget hård rejse, ledsaget af megen søsyge, som ikke rørte mig, heldigvis".

Om denne rejse skriver tyskeren Hans Hoth. 6)

22. december 1853 returnerede jeg til Hamburg og rejste den 23. med mormonmissionæren og flere mormoner fra Holstein og Hamburg til Elmshorn. Her mødte jeg min kone og børn og tæt på 300 mormoner fra Schleswig, Danmark og Sverige. Enhver måtte betale for rejseudgifterne til Elmshorn. Vore agenter for den videre transport var Morris & Co's kontor i Hamburg. Prisen fra Glückstadt til New Orleans var 38 preussiske dalere for voksne og 32 for børn.

23. december gik vi om bord i den engelske damper "Queen of Scotland". Her fandt vi vores illusioner sørgeligt bristet. Vi havde forestillet os, at vi skulle rejse med et skib, som var udrustet til at sejle med emigranter; men måtte stille os tilfreds med at gå om bord i et fragtskib og vi blev ikke behandlet bedre end almindeligt stykgods eller ballast. Vi lå alle sammen med vores bagage i et lastrum og måtte krybe og kravle over til den ene side af skibet. Mange familier blev helt skilt fra hverandre og det var umuligt at tænke på at sove. En dansker, 82 år gammel, døde i dag.

24. december afsejlede vi. Man så dårligt et eneste smil længere og vi var i en bedrøvelig stilling. Varm mad eller varme drikke var uopnåelige; de fleste af passagererne var søsyge og de som ikke var det, kunne blive det, ved at høre de syges stønnen og gråd. Skibet havde været lastet med kul og vi var alle sorte som negre af kulstøv. Vi tilbragte de næste 3 dage og 2 nætter i denne trøstesløse tilstand. I denne periode havde vi ikke stormvejr men vinden var konstant imod og hen imod aftenen d. 27. ankom vi til Hull. Vi tilbragte natten på vores sædvanlige plads om bord. Et dansk barn, 4 uger gammelt, døde i dag.

27. december modtog vi ordre om at gøre os klar til fortsættelsen af rejsen. Da vi og vores bagage allerede var blevet undersøgt af kontrollen, blev vi taget til jernbanestationen kl. 1400. Vores bagage blev om bord og skulle komme med næste tog. Vi var ikke tilfredse med dette arrangement; men ønskede at tage vores ting med os. Vi begyndte at skændes med agenterne; men måtte give efter og forlod Hull uden vores bagage. Jeg så intet til Hull, udover de gader, vi gik gennem for at nå jernbanestationen. Selve jernbanestationen var smuk og imponerende.

Havnen var ligeledes meget smuk. Vi tog af sted mod Liverpool med et særtog kl. 1500 og kom gennem byerne Howden, Selby, Normington, Bradford, Leeds, Hudbersfield, Manchester og Bolton. Da det blev mørkt tidligt, så jeg lidt eller ingenting af alle de byer og landet, vi passerede gennem. Landskabet rundt Hull var kønt, fladt og frugtbart.

Længere væk var det mere bjergfuldt. Jernbanen lå hyppigt på et højere niveau end byerne og landsbyerne og sommetider løb den også på meget lange strækninger under jordens overflade. Fra Hull til Liverpool er der 140 miles. Kl. 2200 ankom vi til Liverpool og blev modtaget af en agent fra Morris & Co, som fordelte os på 2 hoteller. Det sted hvor jeg og min familie blev indlogeret er kaldt "Rheinischerhof" i Paradise Street. Ejerens navn er Stein. Han var en tysk jøde; men en venlig og behagelig mand.

Vi fik alle en grundig vask og enhver var tilfreds med betjeningen. Liverpool er en pæn by, har en overordentlig god havn og brede gader, men de var meget beskidte. Her er en betydelig handel og trafik. Der er mange store og skønne butikker i byen og ligeledes mange fabrikker.

I størrelse og skønhed oversteger jernbanestationen alt, hvad jeg hidtil har set.

Hver halve time afgår et tog til byerne, som ligger omkring Liverpool. Så vidt som man kan se, bor der mange rige folk her; men jeg har aldrig set så mange fattige folk og tiggere i en by, som jeg har set her. På denne tid af året, hvor det stadig var temmelig koldt og der var sne på jorden, så man voksne og børn gå barfodet rundt og tit

næsten helt nøgne. På hvert eneste gadehjørne og i hver gade er der tiggere, som stopper en.

I dag døde en 70-årig dansk dame. Vi var i Liverpool til den 31. Kl. 1000 modtog vi instruktioner eller for at være mere korrekt, blev vi beordret at gå om bord. Da vores bagage ikke var ankommet fra Hull og skibet endnu ikke var rent og i orden, nægtede vi at adlyde ordren, men i morgen er det helligdag og alt havde at være stille og fredfuldt.

Ydermere truede de med at efterlade os og lade skibet afgang uden os, hvis vi ikke adlød ordren, hvorved vi ville miste vore gode penge. Til sidst lovede agenterne at bringe al bagage om bord på skibet, og kun da gik vi om bord på tremasteren, "Jesse Munn" med kaptajnen Duckitt.

Vi havde kun været om bord i nogle timer, da vi fandt os selv lige så meget eller lignende snydt og skuffet som i Glückstadt. Agenterne og besætningen behandlede os, som de fandt for godt og vi måtte helt danse efter deres pibe.

Vi blev i havnen natten over. Jeg lejede et sted at sove i 2. classes kahyt, da jeg ikke brød mig om rummet nedenunder. Vi var 27 tyskere og 4 danskere i

denne kabine. For denne indkvartering betalte vi hver 1 specie.

Christian J. Larsen (6), leder af gruppen, beretter følgen om samme tur: 23. december 1853. Vi fik noget varmt at drikke og var snart travlt beskæftiget med at få vores bagage om bord i toget. Jeg ydede hjælp til søster Tolman, som havde et anfald eller krampetrækninger. Jeg måtte klare noget forretning med Hr. Bertinge, agent for Morris Kompagniet.

24. december. Kl. 0700 tog vi af sted til byen Glückstadt, ankom der kl. 1100. Vi blev alle jaget ind i en stor hal, hvor vi fik noget varmt at drikke og senere bragte vi vores bagage om bord på damperen "Queen of Scotland". Jeg skrev et brev til præsident van Cott givende en redegørelse om den foreløbige rejse. Ældste Daniel Garn kom med 33 tyske hellige, som sluttede sig til vores gruppe, dette bragte vores antal op på 354 sjæle.

25. december. Kl. 0700 startede vi ned ad floden Elbe og mødte nogen vanskelighed med is men kom ud all right.

26. december. Vinden var gunstig, da vi satte kursen mod Hull kl. 0700. En dreng, 9 måneder gammel og søn af broder Andersen, døde i dag.

27. december. Et barn af Jens Andersen døde og blev begravet i havet i dag. Mellem 1700 og 2000 nåede vi Hull. Broder Sven Larsen og jeg gik i land og tog logi for natten. Broder Peter Jensen fra Hals døde og skibsgruppen deltog i hans begravelse.

28. december. Efter at have fået vores bagage om bord i toget forlod vi Hull omkring kl.1400 og ankom til Liverpool kl. 2300. Efter at have fået en skål varm suppe, gik vi alle i seng, hvilket var en skøn hvile for alle.

29. december. Jeg besøgte præsident Franklin D. Richards på Missionskontoret og senere på dagen tog jeg en slentretur ud i byen. Om aftenen havde vi et møde og ældste Daniel Garn tilskyndede, at de 33 tyske emigranter skulle inkluderes i gruppen under min ledelse. Dette blev godkendt. Johannes Bohn var foreslået og støttet som skriver og protokolfører for gruppen. Flere af brødrene talte ved mødet, givende gode efterretninger og råd. Fra dette tidsrum til den 1. januar var alle travlt optaget med at bringe deres bagage og dem selv om bord det store sejlskib. "Jesse Munn".

30. og 31. december. Jeg skrev et brev til præsident Van Cott og ligeledes til min broder C. G. Larsen på Bornholm.

I dag kom alle emigranterne om bord på skibet. En ældre kvinde, moder til Christian Kjær, døde her.

1. og 2. januar 1854. I selskab med flere andre tog jeg en slentretur op i byen. Senere den dag blev proviant uddelt i henhold til antallet af personer i hver familie og skibet blev bragt ud af dokken og ankret op på floden.

Indsendt af Jørn Kjølner

Se med næste gang hvor vi bringer om turen fra Liverpool og videre.

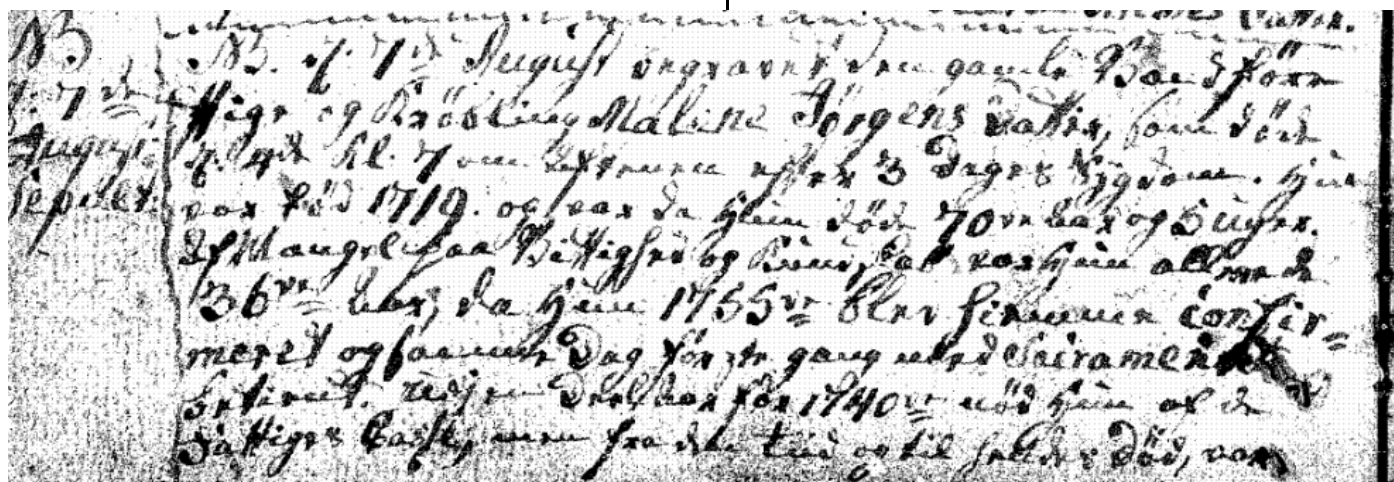
- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ En historie fra kirkebogen

Fra Bornholm Sønder, Pedersker kirkebog, døde kvinder 1789 – AO ops. 111+112.

Malene Jørgensdatter

Den 7de August begravet den gamle Vanføre Pige og krøbling Malene Jørgensdatter, som døde den 4de kl. 7 Aftenen efter 3 Dages Sygdom. Hun var fød 1719 og var da Hun døde 70de aar og 5 uger. Af Mangel paa Vittighed og Kundskab var Hun allerede 36de Aar, da Hun 1755de blev hiemme confirmeret og samme dag første gang

med Sacramentet betient udi i en Deel Aar for 1740de nød hun af de Fattiges Casse, men fra den tiid og til hendes Død, var Hun omlagt paa Sognet, da Bønderne tillige med Præst og Degn, maatte føde hende, hver heel uge, og Udbyggerne deels Brænde, deels Penge, men til sidst i den Deel Aar, alle Penge, da en Udbygger var sadt for 1, a 2, og det højeste 4 Skilling Aarlig, som udgiorde 2 Sld. 2 Mark. Siden 1764de nød hun tillige af Aakker Sogns Hospital 7 Sld. 2 Mark Aarlig, og 2 Mark 8 Skilling a 3 Mark ligesom Aar Tiderne var til for 1 Skæpppe Meel. Udy de Sidste Aaringer vare nogle af udbyggerne aldeles uvillige i at give den ringe Brændsels Penge og indeholdt samme, saa begik og nogle faae af Bønderne det underslæb, at de sendte den omløbende og-saa kaldt Malenes Pind fra sig og til en anden, uden først at have givet deres uges Føde, som Beviis paa slette Gemytter, og en stor utaknemmelighed

imod Gud, da denne Malene var af 10 (som Sognet paa engang tilforn maatte føde og underholde) den eneste og sidste som de nu i mange Aar havde at underholde. Det sidste underslæb med hendes føde som for mig blev angivet, og af de skyldige selv tilstaaet, blev begaaet af de 2de Bønder i Kællinge Bye, Anders Munk, og Sven Hansen, som begge efter hinanden faae uger for hendes død, lod Pinden gaae fra dem til 3die Mand, min Medhielper Holger Hansen, uden at disse To først selv havde sendt hende ringeste Føde. Den 26de July som var 7de Søndag efter Trinit. straffede jeg meget allvorligen af prædike Stoelen slig ubarnhiertighed, overhørighed imod Kongens Lov, og utaknemmelighed imod Gud, og gav jeg tillige den Erindring at de have enten restede med Hendes Brændsels Penge, eller have holdt hendes Føde tilbage, skulde inden 14de Dage gjøre Rigtighed for sig, da det i manglende Fald ved Execution blev inddrevet.

Dette havde dog ?????? at de fleste resterende Brændsels Penge indkom, men Gud gjorde det allerbest som inden den tid, nemlig 10 Dage efter denne givne Erindring tog Hende til sig. Og var Anders Monsen i Krampe Gaarden den sidste som bragte hende sin uges Føde, da ogsaa han en gang tilforn om ikke før havde stukket sig under. Hun var indtil sit 18de Aar ligesom et andet Menneske, og mærkedes ey at hun fattedes noget hverken paa Sans eller Lemmer, indtil hun samme tiid med et løb fra et Fæevogten i Billegr. hiem til sin Moder med en ganske forvildet og taabelig Opsyn, og af særsindighed kastede sig hen i en opledte krog, hvorfra men ey siden i mange Aar kunde drive hende, men maatte derheen bringe hende den Mad hun skulde have, uden at hun enten vilde staae op, gaae, eller foretage sig det ringeste nyttige, men blev bestandig liggende til overgroed med sin egen uhumskhed, som et umælende Chreatur, indtil hun mange Aar derefter ved Moderens Død kom for Betaling under fremmedes Opsyn, som tiid efter anden afvendte hende en stor deel af sin svinagtighed, saa at hun dog stod op naar hun skulde paa Naturens Vegne, ligesom ogsaa en time paa det højeste om Dagen at sidde paa en Stoel enten i Værelset tæt ved Kakelovnen om Vinteren, eller om Sommeren naar det var

meget varmt og Soelskin uden for Forstue Døren, længere kom hun aldrig, men vilde ind og have sin Mad paa Sengen. Hun var af det lange Leje bleven saa krympen, at Knæene stode højt op, under underlivet, hun havde et meget stort Hoved, men ellers i henseende til Højde og Førlighed af Lemmerne ej anderledes end et 12 Aars Barn og havde saare liden Magt og Følelse i Been og Arme. Hun var meget arrig og avindsyg, at aldrig noget var hende til Maade. Hendes Opsyn var meget taabelig og Smidskene, saa at enten hun loe eller skiendte og var paa det Vredeste, skeede det leende, lespende og med Falske Gebærder. Hun var stedse indtil hendes Død fuld af utøj, som hun aldrig hadede, men maatte meget flittig behandles med Reenlighed som et andet Barn. Hun kunde godt spise, og vidste ellers af ingen Svaghed, uden alene et Pr. gange, da hun plagedes af Brækelse og ?????????? hvilken Sygdom Hun ogsaa endte sine Dage. Hendes Daabsdag kand sees i den forrige Ministerial Bog Pag.101 hvor paa samme side noget mærkeligt findes antegnet i henseende til hendes Moders Kirkegang efter hende. Hendes Confirmations Dag er ligeledes i samme Bog optegnet Pag. 279. Af de Fattiges Regnskabs Bog kand sees i hvor Mange Aar hun har været Sognet til Byrde, og hvad hun til sin Død har nydt til Føde, Klæde,

Reenlighed og opvartning. Hendes Begravelse blev bekostet af fattig Cassen, og til hendes Erindring blev den for hende i saa mange Aar omløbne Pind til dem som var tribuerede til hendes underholdning ophængt udi Kirken. Og da jeg nu ved hendes Bortgang af denne elendige Verden, var bleven skildt ved en stor Byrde og megen Bryderie da hun ey allene var meget vanskelig og fik aldrig nok, men endog som meldt er en Deel af dem som skulde forhielp til hendes underholdning, nu i de sidste aar være bleven aldeles uvillige at udreede det dertil bestemte og fastsatte, saa har jeg ey villet spare mig den umage her at anføre denne sandfærdige Beretning om dette Salig Menneske, som noget der af en Efterkommer ey vil læses med Foragt og Ligegyldighed.

Indsendt af Yvonne Rasmussen

- - - - - O O O - - - - -

Hvad hedder Danmarks største by ??

Det må være Nykøbing, for den er så stor, at den har tre filialer rundt om i landet.

Sendt af Fie.

- - - - - O O O - - - - -

- Hvad er det du siger? spurgte den bekymrede mor, sin blonde datter.

- Er du gravid?

- Ja, det sagde lægen.

- Og hvem er så barnets far?

- Ja, det sagde lægen ikke noget om...

- - - - - O O O - - - - -

Når far er syg går verden totalt i stå... Familien underrettes, job aflyses, TV køres ind i soveværelset og alle er stille.

Når mor er syg er middagen 10 minutter forsinket....!

- - - - - O O O - - - - -

Lille Per er ude at køre i bus med sin mor og udbryder pludseligt: Har du husket at lægge nøglerne under måtten til mormor?

Mor: Så ti dog stille knægt, hvisker moren, vi kunne jo risikere, at der var en indbrudstyv med bussen.

Per: Jamen mor, han kan da ikke vide, at vi bor på Møllehavevej 17.

- - - - - O O O - - - - -

»Ugens tilbud«

Ærede landboere!

Markedsdagen den 16. ds. sælles et parti røgede Makræler af Ondertegnede Fiskehandler Hansen der lige er hjemkommen fra Skagen i friskrøget Tilstan. Levende Rødspætter kan bestilles og vil blive brungen rundt overalt i Byen pr. Telefon. No. 66. De ærede Husmødre bedes Erindre, at jeg skærer Hovedet af Dem og flår Dem gratis.

Hans Hansen
Fiskehandler.

Som der kan ses nederst i annoncen så får husmødrene skåret hovedet af og bliver flået ganske gratis.

Der kan man bare se det er ikke kun nu om dage man skal passe på ikke at blive flået når man går i byen og handler.

Sendt af Fie Ellebye

- - - - 0 0 0 - - - -

➤ Bornholmer udsat for Clearingmord.

Clearingmord var hævn drab på kendte og vellidte danskere i den sidste del af besættelsen. Når en tysk soldat eller dansk stikker blev dræbt af modstandsbevægelsen, udførte Petergruppen clearingmord.

Hitler gav i sidste halvdel af 1944 ordre til at ti civile skulle dræbes, hver gang en tysk soldat blev dræbt af sabotører. I Danmark blev forholdet én til én. Tyskerne begyndte med ofre, de ikke kunne lide. Det første clearingmord gik ud over den berømte og afholdte forfatter og præst i Vedersø Kaj Munk 4. januar 1944. Omkring hundrede blev myrdet ved clearingmord. Senere gik tyskerne over til gadenedskydninger, hvor de skød en tilfældig fodgænger eller cyklist.

Kilde: Wikipedia, den frie encyklopædi.

Et opslag i Kirkebogen for Thomas Kingo Sogn i Odense vakte min interesse.

I forbindelse med et dødsfald den 9. november 1944 over den bornholmsk fødte mand Ulrik Dircks stod en anmærkning som lød: "Skudt ned paa Gaden udenfor sin Bopæl: Bangs Allè 7, Dalum Sogn".

Ulrik Dircks var født i Rønne år 1900 og var søn af læge Peter Dircks og hustru Maren Sophie Olesen. Peter Dircks

På en liste over clearingsmord i 1943 – 1944 – 1945 står der ud for den 9. november 1944:

udøvede sin lægegerning nogle år i Rønne, og her blev sønnen altså født. Efter alt at dømme gik sønnen Ulrik Dircks i lære som farmaceut, for ved nedskydningen står han anført som cand. pharm., Provisor på Svaneapoteket i Odense og er gift med Aase Suhr, født Schousboe. I ægteskabet var en lille datter.

Altså var Ulrik Dircks en kendt og velanskrevet mand i Odense, som måtte lade livet på så meningsløs en måde. Han havde ikke tilknytning til politik eller var aktiv i nogen modstandsgruppe.

Ulrik Dircks var en dansk mand, der alene udøvede sin daglige gerning på Svaneapoteket i Odense. Men han blev helt uberettiget skudt ned og måtte lade livet p.g.a. Hitlers forordning.

Provisor ved Odense Svane Apotek, den 44-årige cand. pharm. Ulrich Dirchs, myrdes i Odense uden for sit hjem Bangs Allé af en gruppe bestående af Bothildsen Nielsen, Aage Thomas Mariegaard, Kurt Heel og Horst Issel. Muligvis hævn for likvideringen af kontorist Helge Møller og L. Rosendahl. Ulrik Dircks blev begravet 15. november 1944 i Odense.

Læs mere på http://www.kobenhavns-historie.dk/bog/dbbtb/dbbtb_4-2.html

under: Daglige beretninger om Begivenheder under den tyske Besættelse – kap. 4, 2. del .

Sagen om Ulrik Dircks har nr. 565 TG (Tysk Gruppe) 280 drab 523 clearing-drab 48.

Og du kan Google: Clearingmord og få mere at vide om de mange nedskydninger.

Tak til Anette Eriksen, Ø-arkivet for villig bistand i.f.m. fremdragning af sagen.

Lill-May Didriksen

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ **Selvhjælps Slægtsforskerdag**

Bestyrelsen vil med selvhjælps slægtsforskerdag afprøve nye måder at afholde foreningsarrangementer og samtidigt delagtiggøre medlemmernes viden ved disse arrangementer.

Det er tanken at vi mødes i salen på biblioteket og laver vores egen slægtsforskning som vi plejer/hjemme, men her sidder vi så samlet og kan drage nytte af den viden de andre medlemmer sidder med og derved evt. komme længere med sin egen forskning eller få løst den knude man har siddet med de sidste 10 år.

Bestyrelsen har valgt emmerne til de to første arrangementer, men det er meningen at medlemmerne selv kommer med ideer til fremtidige arrangementer.

Emnerne er kun en rettesnor, og hvis emnet ikke lige passer ind i din slægtsforskning kan du alligevel møde op og lave din egen slægtsforskning sammen med andre slægtsforsker, og på den måde få en hyggelig dag sammen med andre medlemmer.

Det første emne vi har valgt er svensk slægtsforskning.

Her vil alle vi som forsker i det svenske kunne komme til at arbejde med de svenske kirkebøger, da vi har lavet en aftale med Arkiv Digital om at de vil åbne deres billede database med svenske kirkebøger og meget andet for os her på Bornholm.

For at det kan lade sig gøre at deltage den dag skal vi have en tilmelding senest den 10 oktober af hensyn til Arkiv Digital samt af plads hensyn i salen på Rønne bibliotek.

I får også mulighed for opslag i de svenske cd som foreningen råder over.

Det andet emne vi vil prøve at tage op er hjælpeværktøjer som vi slægtsforsker kan bruge i vores slægtsforskning. Her er det dansk slægtsforskning man skal arbejde med.

Bestyrelsen håber med denne form for arrangementer at kunne få nogle hyggelige gode slægtsforsker dage.

- - - - - 0 0 0 - - - - -

➤ Konkurrencen

1. I Hvilket sogn ligger Anebro ?.
2. Hvad betyder Filia & Filius ?
3. Hvor mange ark går der til 1. ris?.
4. Hvornår er det Assumptio Mariæ?.
5. Hvilket år er Marlene Jørgensdatter født?.
6. Hvad er Amiralitetskyrkan i Karlskrona rigtige navn?.
7. I hvilket sogn ligger Tvillinghuse ?.
8. Hvad står her ?.

- - - - - 0 0 0 - - - - -

Der er 1 gavekort lydende på 200 kr. som præmie hver gang.

Der trækkes lod blandt alle indkomne rigtige svar.

Alle besvarelser skal være formanden i hænde senest den 1. oktober. 2014.

Svarene sendes til Hans Ressel, Dampmøllegade 11, 3700 Rønne.

På et postkort eller lignende eller sendes på E-mail: kon@bslf.dk
Mærkes "Konkurrence".

Svar på sidste konkurrence

1. Rutsker
2. Også kaldet
3. 156,93 cm
4. 2. juli.
5. Bornholmske Gravstene ved Fie Ellebye & Jack Funch.
6. Foran Admiralitetskirken i Karlskrona
7. Rø
8. Nærer sig ved at spinde

- - - - - 0 0 0 - - - - -

Tillykke til vinderen af konkurrencen:
Medlems nr.: 654.07 Illona Aakerman

- - - - - 0 0 0 - - - - -

Afsender: Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening, Storegade19a, 3790 Hasle, DK

Bestyrelsen

Formand: *Hans Ressel*

Tlf. 56 95 81 82

E-mail: fm@bslf.dk

Næstformand: *Hans V. Pedersen*

Tlf. 56 95 77 76

E-mail: nf@bslf.dk

Kasserer: *Tonni Jørgensen*

Tlf. 56 96 45 58

E-mail: ks@bslf.dk

Sekretær: *Fie Ellebye*

Tlf. 56 99 00 77

E-mail: sk@bslf.dk

Best. medlem: *Susanne Ressel*

Tlf. 56 95 81 82

E-mail: 1bm@bslf.dk

Best. medlem: *Poul Erik Regnersen*

Tlf. 56 96 41 18

E-mail: 2bm@bslf.dk

Suppleant: *Ilse Pihl*

Tlf. 56 95 70 55

E-mail: 1s@bslf.dk

Suppleant: *Jack Funch*

Tlf. 56 99 00 77

E-mail: 2s@bslf.dk

Adresse: *Pingels Allé 1, 3700 Rønne*

E-mail: info@bslf.dk

Hjemmeside: www.bslf.dk

Giro nr.: 527 - 4621

Webmaster: *Philip Kofoed*

E-mail: wm@bslf.dk

Åbningstider Bornholms Ø- arkiv

Mandag 10:00 – 14:00

Tirsdag L u k k e t

Onsdag 12:00 – 17:00

Torsdag 10:00 – 14:00

Fredag 10:00 – 13:00

Lørdag L u k k e t